

До протоколу № 155
від 28 серпня 2024 року

ВИСНОВОК
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України
«Про Державний бюджет України на 2024 рік»
щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони»
(реєстр. № 11417 від 18.07.2024)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука попередньо розглянув 28 серпня 2024 року (протокол № 155) проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони» (реєстр. № 11417 від 18.07.2024), поданий Кабінетом Міністрів України, і зазначає таке.

Головним комітетом з розгляду законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань бюджету.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його розроблено з метою забезпечення фінансовим ресурсом невідкладних заходів у сфері безпеки і оборони, спрямованих на протидію широкомасштабній збройній агресії російської федерації проти України.

Законопроектом запропоновано скоригувати видаткову частину загального фонду державного бюджету на 434 603,5 млн грн, у тому числі збільшити видатки за окремими бюджетними програмами на 500 311,9 млн грн (з них для сектору безпеки і оборони на 495 311,9 млн грн) та скоротити видатки та надання кредитів на 65 708,4 млн гривень. Для покриття додаткових видатків та забезпечення збалансування показників бюджету передбачено збільшити доходи загального фонду державного бюджету на 214 513,1 млн грн та фінансування загального фонду державного бюджету за борговими операціями на 220 090,4 млн гривень. Реалізація акта призведе до збільшення граничного обсягу дефіциту державного бюджету на 2,8% та граничного обсягу державного боргу на 220 090,4 млн гривень.

У межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін Комітет зазначає наступне.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) у своєму експертному висновку висловило зауваження та пропозиції до законопроекту.

ГНЕУ зазначає, що до проекту не надано, як це передбачено ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України, належного фінансово-економічного обґрунтування з відповідними розрахунками, зокрема, щодо: можливості забезпечення відповідних додаткових надходжень бюджету; зміни обсягу фінансування пропонованих бюджетних програм. Також до проекту не додано порівняльної таблиці до додатка № 4 «Повернення кредитів до Державного бюджету України та розподіл надання кредитів з Державного бюджету України в 2024 році», затвердженого Законом, до якого у проекті пропонуються зміни.

ГНЕУ звертає увагу на те, що потребує уточнення зміст нової ст. 48 Закону, оскільки у ній, скоріше за все, має йтися про кошти, які залучені від указаних кредитів (позик), а не просто «кредити (позики)». Також не конкретизовано бюджетний період, у якому мають бути передбачені видатки, необхідні для досягнення цілей, визначених міжнародними договорами, на підставі яких залучаються відповідні кредити (позики).

До Комітету надійшли експертні висновки від центральних органів виконавчої влади та відомств, зокрема від:

Міністерства освіти і науки України, яке надало лист, в якому зазначило, що пропозицій та зауважень до тексту законопроекту не має.

Міністерства фінансів України, яке надіслало лист, в якому зазначило, що є розробником законопроекту, а також те, що обґрунтування необхідності прийняття законопроекту, завдання і основні його положення викладено у пояснювальній записці.

Міністерства оборони України, яке надіслало лист, в якому зазначило, що підтримує законопроект і просить сприяння в пришвидшенні прийняття запропонованих вкрай необхідних змін до держбюджету.

Національної академії наук України (далі – НАН України), яка направила лист, у якому зазначила, що не має зауважень та пропозицій до зазначеного законопроекту.

Разом з тим, НАН України надала науково-експертний висновок, підготовлений фахівцями Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова НАН України» (далі – ІЕПД). У висновку ІЕПД зазначено, що законопроект потребує доопрацювання з метою приведення у відповідність із вимогами бюджетного законодавства України.

У висновку ІЕПД висловлені застереження, що стосуються:

повноваження, яке надається Кабінету Міністрів України новою статтею 48 щодо спрямування на фінансування загального фонду державного бюджету коштів кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, оскільки воно не має кількісних, часових і цільових обмежень;

дозволу Кабінету Міністрів України як виняток з положень частини другої статті 57 Бюджетного кодексу України спрямувати у 2024 році частину залишку коштів, джерелом формування яких були надходження спеціального фонду державного бюджету від внесків на регулювання, які сплачуються суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних

послуг, на потреби Головного управління розвідки Міністерства оборони України. НАН України звертає увагу на те, що в супровідних документах до законопроекту не наведено переконливих аргументів щодо необхідності спрямування вказаного залишку коштів не за їх цільовим призначенням.

Спільне зауваження ГНЕУ та ІЕПД стосується того, що пунктом 3 розділу II Проекту передбачено те, що за рішенням Кабінету Міністрів України державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом перераховує залишки невикористаних коштів, які надійшли на його рахунки від зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, під час виконання ним функцій Національного органу інтелектуальної власності, у сумі 150.000 тис. гривень на потреби Головного управління розвідки Міністерства оборони України. ІЕПД зауважує, що такий імперативний припис щодо перерахування залишків невикористаних коштів у фіксованій сумі суперечить бюджетному законодавству, а ГНЕУ зазначає, що у пояснювальній записці до законопроекту не надано інформації щодо наявності у ДП «Український інститут інтелектуальної власності» передбаченої законопроектом грошової суми.

Підкомітет з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу, розглянувши на своєму засіданні 23 серпня 2024 року законопроект реєстр. № 11417 та надані до нього експертні висновки, пропонує за результатами розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений законопроект за основу.

Заслухавши інформацію голови підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Р. Грищука та широко обговоривши це питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1.1. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони» (реєстр. № 11417 від 18.07.2024), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

1.2. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, визначеного головним з підготовки цього законопроекту, підготувати його до другого читання.

2. Направити цей висновок до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

Голова Комітету

Сергій БАБАК